

Základní škola Vorlina Vlašim, příspěvková organizace

Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu ZŠ Vorlina

ŠVP pro přípravnou třídu je přílohou ŠVP ZŠ Vorlina „Škola pro všechny“ v platném znění

Platnost od 1. září 2019

Číslo jednacích 705/2019

Základní škola Vorlina Vlašim,
příspěvková organizace -4-
U Vorliny 1500, 258 01 Vlašim
IČO: 701 30 426

Mgr. Petr Jíša

ředitel školy

Obsah

Obsah	2
1 Identifikační údaje	4
1.1 Název ŠVP	4
1.2 Údaje o škole	4
1.3 Zřizovatel	4
2 Charakteristika školy	5
2.1 Charakteristika přípravné třídy	5
2.2 Charakteristika vzdělávacího programu	6
3 Podmínky vzdělávání	6
3.1 Věcné podmínky	6
3.2 Životospráva	6
3.3 Psychosociální podmínky	7
3.4 Organizace vzdělávání	7
3.5 Denní program	8
3.6 Organizace	8
3.7 Řízení přípravné třídy	8
3.8 Personální a pedagogické zajištění	8
3.9 Spolupráce se zákonnými zástupci	9
3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	9
3.11 Podmínky vzdělávání dětí nadaných	10
4 Organizace vzdělávání	10
4.1 Kritéria přijímání dětí a jejich zařazování do přípravné třídy	11
5 Klíčové kompetence	11
5.1 Kompetence k učení	12
5.2 Kompetence k řešení problémů	12
5.3 Kompetence komunikativní	12
5.4 Kompetence sociální a personální	13
5.5 Kompetence činnostní a občanské	13
6 Vzdělávací obsah	14
6.1 Předměty	14
6.2 Vzdělávací oblasti	14
6.3 Formy a metody práce	14
6.4 Vzdělávací osnovy	15
6.4.1 ZÁŘÍ	15
6.4.2 ŘÍJEN	16
6.4.3 LISTOPAD	17
6.4.4 PROSINEC	18
6.4.5 LEDEN	19

6.4.6	ÚNOR.....	20
6.4.7	BŘEZEN.....	21
6.4.8	DUBEN.....	21
6.4.9	KVĚTEN.....	22
6.4.10	ČERVEN.....	23
7	Evaluace.....	24
8	Přílohy k ŠVP pro přípravnou třídu.....	25
8.1	Příloha č. 1: Záznamový arch pro dítě v přípravné třídě.....	25
8.2	Příloha č.2: Pokyny, kdy a jak arch používat.....	29

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu ZŠ Vorlina

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola Vorlina Vlašim, příspěvková organizace

ADRESA ŠKOLY: U Vorliny 1500, 258 01 Vlašim,

JMÉNO ŘEDITELE ŠKOLY: Mgr. Petr Jíša

KONTAKT: e-mail: kancelar@zsvorlina.cz, web: <http://www.zsvorlina.cz>, tel. 317 843 136

IČO: 70130426

RED-IZO: 600042146

KOORDINÁTOŘI TVORBY ŠVP: PaedDr. Blanka Horáková, Mgr. Petr Jíša

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Město Vlašim

ADRESA ZŘIZOVATELE: Jana Masaryka 302, 258 14 Vlašim

KONTAKTY:

Mgr. Blanka Šmídová - mail: blanka.smidova@mesto-vlasim.cz, tel 313 039 431

PLATNOST OD: 01.09.2019

ČÍSLO JEDNACÍ: č. j. 705/2019

Mgr. Petr Jíša
ředitel školy

2 Charakteristika školy

2.1 Charakteristika přípravné třídy

Přípravná třída na Základní škole Vorlina Vlasim, příspěvková organizace, která byla uvedena do provozu ve školním roce 2019/2020, je umístěna v budově školy. Přípravný ročník je určen dětem s odkladem školní docházky na základě vyšetření školského poradenského zařízení. Do třídy může docházet minimálně deset a maximálně patnáct dětí. Docházka do přípravné třídy je bezplatná.

Přípravná třída se učí v učebně školní družiny. Je vybavena vhodným nábytkem, hračkami, didaktickými pomůckami a audiotechnikou. Prostředí je podnětné, příjemné a nepůsobí na děti stresujícím dojmem.

Zřízení přípravného ročníku si klade za cíl systematicky připravovat děti k úspěšnému zahájení prvního ročníku povinné školní docházky. Individuálně přistupovat ke každému dítěti a touto cestou uplatňovat specifické potřeby dětí k učení. Hravou a motivační formou je postupně učit školnímu režimu, soustředěnosti a zvládnání úkolů.

V průběhu školního roku je záměrem školního vzdělávacího programu přípravné třídy, aby děti rozvíjely a osvojovaly si dovednosti a znalosti v oblastech sebeobsluhy, sociálních dovedností, motoriky, oblastech komunikace a rozvoje řeči, prostorových představ, výtvarné a pracovní dovednosti. Záměrem je také podporovat fyzickou i duševní pohodu a vést děti ke zdravým životním postojům.

Přípravná třída se nezapočítává do povinné školní docházky, děti se neklasifikují.

K dokumentaci se používá třídní kniha, třídní výkaz pro I. stupeň ZŠ a osobní složka dítěte, která obsahuje veškerou dokumentaci.

U každého dítěte je veden záznamový arch, kde třídní učitelka zaznamenává pokroky a rozvoj dítěte v jednotlivých oblastech. Ve spolupráci se speciálním pedagogem vede třídní učitelka diagnostiku dětí. V dokumentaci jsou také přiloženy zprávy z pedagogicko-psychologické poradny s individuálním doporučením.

Děti nedostávají vysvědčení, ale závěrečné slovní hodnocení.

2.2 Charakteristika vzdělávacího programu

Obsah vzdělávání se řídí dle RVP PV a je součástí ŠVP. Vzdělávání dětí je přizpůsobeno jejich fyziologickým, sociálním a emocionálním potřebám. Průběh vzdělávání a obsah učiva jsou rovněž řízeny dle závěrů a doporučení z vyšetření školského poradenského zařízení. Cílem vzdělávacího programu je rozvíjet u dětí samostatnost, schopnost spolupráce, jazykové a rozumové schopnosti, motorickou obratnost, fantazii, sebedůvěru. Hra je základní jednotkou procesu vzdělávání a je promítnuta v každodenních činnostech. Cílem přípravné třídy je vytvářet příjemné a podnětné prostředí pro rozvíjení všech individuálních potřeb dětí.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Třída se nachází v přízemí budovy. Třída, kde probíhá pracovní část dne, je vybavena lavicemi, tabulí a nástěnkami. Prostor pro odpočinek je vybaven kobercem a v blízkosti jsou skříně s policemi, kde mají děti k dispozici didaktické pomůcky, hračky, skládačky, společenské hry, výtvarné potřeby, časopisy, knihy a encyklopedie. V blízkosti třídy se nachází sociální zařízení.

Šatna leží v přízemní části budovy. Každé dítě má samostatnou skříňku. V tomto prostoru se děti samostatně převlékají. Třída využívá také další prostory školy, jako například školní tělocvičnu, sportovní areál. V odpoledních hodinách mohou děti využívat školní družinu.

3.2 Životospráva

Životospráva je v přípravné třídě důsledně dodržována a jsou brány ohledy na somatický, psychosociální i zdravotní vývoj dítěte. Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, je zachována vhodná skladba jídelníčku.

V rámci stravování děti dochází na obědy do školní jídelny, která se nachází v budově školy. Dopolední a odpolední svačiny, včetně pitného režimu, mají děti zajištěny z domova.

3.3 Psychosociální podmínky

S přípravnou třídou úzce spolupracuje školní speciální pedagog. Dále poskytuje, dle potřeb dětí, individuální terapie hrou. Také realizuje podle nabídky výukové programy zaměřené na prevenci proti patologickým jevům.

Důležitým aspektem pro motivaci a správný rozvoj dětí je pochvala a kladné hodnocení. Ve třídě pracujeme s odměnami za splněné úkoly, a to formou získávání razítek. Tento způsob hodnocení motivuje děti k aktivitě, zodpovědnosti a samostatnému rozhodování. Děti se učí vzájemné důvěře, empatii, spolupráci a odpovědnosti.

Všem dětem dáváme možnost se postupně adaptovat na nové prostředí i situace. Učitelka respektuje potřeby dětí, reagují na ně a napomáhá v jejich uspokojování. Děti nesmějí být přetěžovány, či stresovány spěchem, nepřiměřenými nároky. Řízené činnosti jsou prokládány relaxačními chvilkami, odpočinkem, hrou apod.

Všechny děti mají rovnocenné postavení. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, ve kterém jsou zpravidla rády.

Děti jsou vedeny k přímé komunikaci s pedagogem, jeho přístup k dětem je podporující, sympatizující, vstřícný. Vzdělávací nabídka odpovídá mentální úrovni předškolního dítěte, pedagog počítá s aktivní spoluúčastí dětí na činnostech, vede děti k samostatnému rozhodování. Učitelka se vyvaruje negativním slovním hodnocením, podporuje děti v samostatné práci, oceňuje konkrétní výkony. Vztahy mezi dětmi a dospělými stojí na vzájemné důvěře, toleranci, zdvořilosti. Děti jsou vedeny k vzájemné solidaritě, pomoci. Přiměřeně věku dětí, avšak důsledně, se snaží dospělí vést děti k povinnostem, učit děti zdravému asertivnímu chování, k dodržování stanovených pravidel a k odpovědnosti za své chování. Učitelka cíleně podporuje a buduje dobré vztahy mezi dětmi ve třídě a nenásilnou formou vedou prevenci proti šikaně.

3.4 Organizace vzdělávání

Provoz přípravné třídy je od 7.45 do 11.35 hodin. Děti mohou docházet do ranní družiny, která je otevřena od 6.30 do 7.30 hodin. Školní družina poté navazuje na konec výuky a je v provozu do 17.00 hodin.

3.5 Denní program

Čas (hodin)	Obsah
7.45 - 8.00	scházení dětí, přechod do třídy, příprava pomůcek
8.00 - 8.15	přivítání se, komunitní kruh, seznámení se s činnostmi daného dne
8.15 - 8.45	skupinová či individuální práce s dětmi dle rozvrhu
8.45 - 9.10	hygiena, svačina
9.10 - 9.35	skupinová či individuální práce s dětmi
9.35 - 10.05	zdravotní cvičení, pohybové či taneční hry
10.05 - 10.30	skupinová či individuální práce s dětmi
10.30 - 11.30	pobyt venku
11.35	sebeobsluha, hygiena, oběd, odchod domů nebo do školní družiny

Časový rozvrh dne je pouze orientační. Jednotlivé činnosti mohou být pozměněny vzhledem k pracovnímu tempu, uspokojení a zájmu dětí. Přestávky jsou zařazeny dle potřeb dětí a charakteru činností.

3.6 Organizace

Denní řád v přípravné třídě je dostatečně pružný, reaguje na individuální možnosti dětí. Poměr spontánních a řízených činností je během dne vyvážený, včetně aktivit, které škola organizuje nad rámec běžného programu. Naší snahou je nenásilná příprava dítěte na přechod do prvního ročníku základní školy a na změny, které jej po vstupu do první třídy čekají.

3.7 Řízení přípravné třídy

Přípravná třída je součástí Základní školy. Její řízení, metodický dohled i kontrolní a hospitační činnost je plně v kompetenci ředitel školy nebo pověřených pracovníků.

3.8 Personální a pedagogické zajištění

Chod přípravné třídy zajišťují třídní učitelka.

Učitelka přípravné třídy vede vzdělávání tak, aby:

- se děti cítily v pohodě (po stránce fyzické, psychické i sociální);
- se děti rozvíjely v souladu se svými schopnostmi a možnostmi a současně byl podněcován jejich individuální rozvoj;
- děti měly dostatek podnětů k učení a radost z něho;
- bylo posilováno sebevědomí dětí a jejich důvěra ve vlastní schopnosti;
- děti měly možnost vytvářet a rozvíjet vzájemné vztahy a cítit se ve skupině bezpečně;
- byl dostatečně podporován a stimulován rozvoj jejich řeči a jazyka;
- se děti seznamovaly se vším, co je pro jejich život a každodenní činnosti důležité;
- děti mohly pochopit, že mohou prostřednictvím vlastních aktivit ovlivňovat své okolí;
- děti obdržely speciální podporu a pomoc, pokud ji dlouhodobě či aktuálně potřebují.

3.9 Spolupráce se zákonnými zástupci

Zákonní zástupci jsou průběžně informováni o dění a aktivitách ve třídě. Ať už formou zpráv v deníčku, na webových stránkách základní školy nebo emailovými zprávami. V pravidelných intervalech jsou uspořádány třídní schůzky. Zákonní zástupci se také mohou zúčastnit individuálních konzultací, na nichž jsou informováni o pokrocích a úspěších dítěte. V rámci konzultace mohou nahlédnout do portfolia a prohlédnout si tak práce dítěte.

3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností, k uplatnění, užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření realizuje základní škola.

Jelikož je přípravná třída zřízena pro děti s odkladem školní docházky, je samozřejmostí, že úzce spolupracujeme s pedagogicko - psychologickou poradnou, se speciálně pedagogickým centrem, odbornými lékaři.

Každé dítě má vypracovanou pedagogicko - psychologickou poradnou vstupní zprávu, na základě které je do přípravné třídy přijímáno a která nám také poskytne základní

informace o osobní anamnéze dítěte, včetně eventuálních specifických vývojových vad či poruch učení, stavu výslovnosti, lateralitě apod.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám a možnostem.

3.11 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Zjišťování mimořádného nadání u dítěte provádí školské poradenské zařízení. Pro žáky mimořádně nadané se taktéž vypracovává individuální vzdělávací plán dítěte, kde je doplněna nabídka dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností či mimořádného nadání dětí. Rozvoj a podpora mimořádných schopností je zajišťována a organizována tak, aby nebyla jednostranná a neomezila pestrost a šíři obvyklé vzdělávací nabídky.

Naše škola dodržuje podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

Jelikož děti předškolního věku procházejí různým obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, není vždy jednoduché rozlišit, zda jde o nadání dítěte či o akcelerovaný vývoj v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, je dále podporováno.

4 Organizace vzdělávání

Poskytování předškolního vzdělávání je podle zákona veřejnou službou. Přípravnou třídu lze zřídit, pokud se v ní bude vzdělávat nejméně 10 dětí. Přípravné třídy se naplňují do maximálního počtu 15 dětí.

O zařazování žáků do přípravné třídy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce dítěte a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení (speciálně pedagogické centrum, pedagogicko - psychologická poradna).

Cílem přípravné třídy je systematicky děti připravovat k bezproblémovému zařazení do vzdělávacího procesu, adaptovat se na školní prostředí a předcházet tak případným neúspěšným začátkům v 1. ročníku základní školy. Děti jsou v přípravné třídě

hodnoceny průběžně -vyhodnocováním hodnotících archů (dětská razítka místo známkování), výstupním hodnocením, výročním pochvalným listem.

4.1 Kritéria přijímání dětí a jejich zařazování do přípravné třídy

Do přípravné třídy jsou zařazovány děti, kterým byl udělen odklad školní docházky z důvodu sociální a komunikační nezralosti, výjimečně děti pětileté, u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj. Do třídy děti přicházejí na doporučení speciálně pedagogického centra, případně pedagogicko - psychologické poradny, se souhlasem rodičů a ředitelky školy.

Doporučení pro vyšetření dítěte se speciálně pedagogickém centru nebo v pedagogicko - psychologické poradně může vydat i mateřská škola, kterou dítě navštěvuje.

Přijímací řízení podléhá správnímu řádu a řídí se metodickými pokyny a směrnici při přijímání žáků do základních škol - přípravných tříd. O zařazení dítěte do přípravné třídy základní školy rozhoduje ředitel školy. V případě zájmu převyšujícího kapacitu přípravné třídy rozhodují o přijetí tato kritéria:

- odklad povinné školní docházky - vstupní zpráva z pedagogicko - psychologické poradny, popř. speciálně pedagogické centrum;
- trvalý pobyt dítěte ve Vlašimi nebo obci se smlouvou s městem Vlašim;
- věk dítěte.

5 Klíčové kompetence

Už v předškolním období jsou vytvářeny základy klíčových kompetencí, které jsou důležité pro zahájení a další pokračování vzdělávání dítěte.

Pro etapu předškolní přípravy jsou za klíčové považovány tyto kompetence :

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence činnostní a občanské

5.1 Kompetence k učení

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje;
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení;
- získává elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky;
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, dějům a jevům, které kolem sebe vidí, raduje se z toho, co samo zvládlo;
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvíjí úsilí, soustředí se na činnost, pamatuje si;
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.

5.2 Kompetence k řešení problémů

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- všímá si dění a problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem;
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní originální nápady); využívá přitom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost;
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou;
- rozpoznává problém, dokáže jej pochopit, učí se postupovat od jednoduššího ke složitějšímu;
- problémům se nevyhýbá, naopak se snaží nalézt řešení, nebojí se chybovat.

5.3 Kompetence komunikativní

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- dokáže vést dialog, mluví ve větách, zvládá vyjádřit své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému;
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.);
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly;
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými;
- ovládá dovednosti, jež předcházejí čtení a psaní;

- dovede využít komunikativní a informativní prostředky, se kterými se běžně setkává;
- ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit.

5.4 Kompetence sociální a personální

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání zodpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná umí odmítnout
- dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování, ubližování.

5.5 Kompetence činnostní a občanské

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat;
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky;
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i v učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých;
- dbá na zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí;
- chápe, že se může o tom, co dělá rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá;
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.

6 Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah přípravné třídy je rozdělen do tematických celků. Tento způsob uspořádání propojuje vzdělávací obsahy. Tematické celky obsahují dále podtémata, která se vztahují k určitým situacím ze života dětí, reagují na aktuální témata daného období. Tematické celky je možné v průběhu roku uzpůsobovat aktuálním potřebám a situacím. Z tohoto vzdělávacího obsahu třídní učitelka vychází při tvorbě třídních vzdělávacích programů.

Tematické celky jsou podrobněji konkretizovány a zpracovány do předmětů. Časové rozvržení předmětů není pevně stanoveno. Rozhodující jsou individuální potřeby každého dítěte. Jednotlivé předměty se mohou tedy vzájemně prolínat a jsou vedeny s ohledem na pracovní tempo, zájem a soustředěnost dětí. Počtem vyučovacích hodin se přípravná třída shoduje s rozvrhem v prvního ročníku, tedy 20 hodin týdně. Přestávky jsou vedeny podle potřeb dětí a daných činností.

6.1 Předměty

1. vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků (SN)
2. rozumová výchova (RV)
3. matematické představy (MP)
4. pracovní výchova (PV)
6. výtvarná výchova (VV)
7. tělesná výchova (TV)
8. hudební výchova (HV)

6.2 Vzdělávací oblasti

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

6.3 Formy a metody práce

Formy a metody práce vycházejí ze specifických požadavků a potřeb dětí umístěných v této třídě. Činnosti jsou zaměřeny mimo jiné tak, aby vycházely ze závěrečného

doporučení školského poradenského zařízení a stimulovaly uvedené oblasti. Vše je přizpůsobeno individuálním potřebám dětí. Konkrétní činnosti a úkoly jsou dětem předkládány tak, aby byly srozumitelné a snadno realizovatelné. Důležitý je motivační charakter a hravá forma aktivit. Děti jsou vhodnou formou aktivně zapojovány a motivovány k účasti na všech činnostech. Pokud se do činnosti z různých důvodů nechtějí zapojit, mají možnost si zvolit z nabídky jiných aktivit, s ohledem na zachování tématu. Prostředí třídy je vybaveno řadou didaktických pomůcek pro rozvoj dovedností v jednotlivých oblastech.

Vzdělávání je uskutečňováno po celou dobu denního programu a probíhá vyvážené formou spontánních a řízených aktivit. V průběhu dne se střídají individuální i skupinové formy práce.

6.4 Vzdělávací osnovy

6.4.1 ZÁŘÍ	
TÉMA: My se školy nebojíme	
Podtémata: Kamarádi, vzájemné poznávání, Moje rodina, Blízké okolí školy	
Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Přivítání dětí i jejich rodičů ve škole, navození atmosféry důvěry a pohody. Pomoci dětem i rodičům orientovat se v novém prostředí. Osvojování dovedností k podpoře osobní pohody.
Dítě a jeho psychika	Pomocí vhodného režimu, organizace a laskavého přístupu usnadňovat dětem vstup do školy. Rozvoj komunikačních dovedností a kultivovaného projevu.
Dítě a ten druhý	Rozvíjet v dětech smysl pro spolupráci, pomáhat navozovat kontakty mezi jednotlivými dětmi. Posilování prosociálního chování ve vztahu k autoritě (ke škole), k rodině i k druhým dětem ve skupině.
Dítě a společnost	Rozvoj sounáležitosti ve společenství ostatních lidí, rozvoj spolupráce, tolerance a přizpůsobování se kolektivu třídy.
Dítě a svět	Budování vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije.
Kompetence	
• Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje a užívá při tom jednoduchých pojmů. • Má elementární poznatky o světě lidí, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v prostředí, ve kterém žije. • Všimá si dění i problémů v bezprostředním okolí. • Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických postupů.	

- Zpřesňuje si početní představy.
- Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.
- Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, vyjadřuje své myšlenky. Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu.
- Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.
- Spolupodílí se na společných rozhodnutích; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim.
- Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje. Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.

6.4.2 ŘÍJEN

TÉMA: Barevný podzim

Podtémata: Poznáváme krásy podzimu, Podzimní práce, Plody podzimu, Halloweenské přípravy

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Osvojování návyků k podpoře vlastní pohody.
Dítě a jeho psychika	Rozvíjení receptivní i produktivní stránky jazyka pomocí vyprávění, četby, převyprávění pohádek, příběhů i skutečných zážitků dětí. Rozvíjení smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému.
Dítě a ten druhý	Podpora utváření pozitivních vztahů mezi dětmi, navozování přátelství.
Dítě a společnost	Rozvíjení mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání.
Dítě a svět	Osvojování základních poznatků o světě, životě, přírodě a o jejich proměnách.

Kompetence

- Všimá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích.
- Má elementární poznatky o přírodě, která dítě obklopuje.
- Chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí.
- Zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací.
- Zpřesňuje si početní představy.
- Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.
- V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými.
- Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivněji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.
- Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky. Je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným.

- Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně.
- Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění.
- Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu, chápe a potřebuje je zachovávat

6.4.3 LISTOPAD

TÉMA: Když padá listí

Podtémata: Příroda na podzim, Dítě a jeho zdraví, Stolování, Osobní hygiena, Martin na bílém koni

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Osvojování poznatků o vlastním těle, péči o zdraví, osobní hygiena. Vytváření zdravých životních návyků a postojů.
Dítě a jeho psychika	Rozvoj verbálních i nonverbálních komunikačních schopností a kultivovaného projevu. Rozvíjení schopností a dovedností vyjadřovat pocity, dojmy a prožitky. Podpora přirozené dětské zvědavosti, radosti a zájmu.
Dítě a ten druhý	Posilování prosociálního chování.
Dítě a společnost	Vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách uznávaných v dané společnosti.
Dítě a svět	Osvojování dovedností potřebných k vykonávání základních činností v péči o okolí.

Kompetence

- Dítě poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.
- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo.
- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.
- Všimá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.
- Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého.
- Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických postupů; pochopí jednoduché řešení různých úloh a situací.
- Zpřesňuje si početní představy. Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.
- Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, atp.).

- Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout.

6.4.4 PROSINEC	
TÉMA: Těšíme se na Vánoce	
Podtémata: Čas adventní, Předvánoční radovánky, Vánoce jsou tady	
Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Rozvíjení grafomotoriky a jemné motoriky. Rozvoj senzomotorického vnímání.
Dítě a jeho psychika	Rozvíjení schopnosti vytváření a upevňování citové vazby k rodině i svému okolí. Vytváření kladného vztahu k učení, motivace k učení, rozvoj zájmu o učení (prostřednictvím básniček, říkadel apod.). Podpora rozvoje paměti, pozornosti, představitivosti a fantazie.
Dítě a ten druhý	Posilování prosociálního chování. Podpora schopností a dovedností pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.
Dítě a společnost	Rozvíjení estetických a kreativních činností slovesných a literárních (prostřednictvím poslechu a dramatizace pohádek, básní atd.).
Dítě a svět	Osvojování dovedností potřebných k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí.
Kompetence	
• Dítě má elementární poznatky o světě lidí, kultury, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije. • Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem. • Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého. Zpřesňuje si početní představy. • Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog. • Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku. • Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost. • Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem. • Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých.	

6.4.5 LEDEN	
TÉMA: Zimní příroda	
Podtémata: Tři Králové, Půjdeme k zápisu, Zimní sporty	
Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Rozvíjení pohybové obratnosti, osvojování základních poznatků o tělovýchově a sportu. Osvojování návyků zdravého životního stylu.
Dítě a jeho psychika	Osvojování dovedností, jež předcházejí čtení a psaní, rozvíjení zájmu o psanou podobu jazyka. Rozvíjení pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem, učení. Rozvíjení sebedůvěry, upevňování zdravého sebevědomí, uvědomění si vlastní identity.
Dítě a ten druhý	Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s dospělými.
Dítě a společnost	Rozvoj primárních kulturně společenských postojů.
Dítě a svět	Vytváření schopnosti přizpůsobit se běžným změnám.
Kompetence	
• Dítě má elementární poznatky o světě přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v prostředí, ve kterém žije. • Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo. • Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost. • Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit. Zpřesňuje si početní představy. • Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.). • Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci. • V běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy. • Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí.	

6.4.6 ÚNOR	
TÉMA: Dlouhá zima	
Podtémata: Povolání a řemesla, Zdravé zuby, Masopust	
Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Rozvíjení pohybové obratnosti, osvojování základních poznatků o tělovýchově a sportu. Osvojování návyků zdravého životního stylu.
Dítě a jeho psychika	Osvojování dovedností, jež předcházejí čtení a psaní, rozvíjení zájmu o psanou podobu jazyka. Rozvíjení pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem, učení. Rozvíjení sebedůvěry, upevňování zdravého sebevědomí, uvědomění si vlastní identity.
Dítě a ten druhý	Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s dospělými.
Dítě a společnost	Rozvoj primárních kulturně společenských postojů.
Dítě a svět	Vytváření schopnosti přizpůsobit se běžným změnám.
Kompetence	
• Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje, získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích. • Při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům. • Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého. • Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit. • Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu. • Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní. • Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, apod.). • Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej. • Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky. • Je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným. • Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).	

6.4.7 BŘEZEN	
TÉMA: Jaro se probouzí	
Podtémata: Kniha je můj kamarád, Proměny přírody na jaře, Svátky jara, Zvířátka a mláďátka	
Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Rozvoj ovládnání pohybového aparátu a tělesných funkcí. Rozvoj hudebních a hudebně pohybových her a činností.
Dítě a jeho psychika	Posilování radosti z objevování, podporovat zájem a dětskou zvědavost. Osvojování volního chování. Upevňování kultivovaného projevu.
Dítě a ten druhý	Upevňování respektu k autoritám. Rozvoj tolerance a přizpůsobivosti.
Dítě a společnost	Rozvíjení schopnosti žít ve společenství ostatních lidí. Upevňování základních hodnot uznávaných v dané společnosti.
Dítě a svět	Upevňování pocitu sounáležitosti s přírodou.
Kompetence	
• Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje, získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích. • Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých, pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí. • Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům. • Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit. • Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů. • Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy. • Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky. • Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.	

6.4.8 DUBEN
TÉMA: Objevujeme svět kolem
Podtémata: Dopravní výchova, Planeta Země, Třídíme odpad, Čáry - máry

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Rozvoj ovládnání pohybového aparátu a tělesných funkcí. Rozvoj hudebních a hudebně pohybových her a činností.
Dítě a jeho psychika	Posilování radosti z objevování, podporovat zájem a dětskou zvědavost. Osvojování volního chování. Upevňování kultivovaného projevu.
Dítě a ten druhý	Upevňování respektu k autoritám. Rozvoj tolerance a přizpůsobivosti.
Dítě a společnost	Rozvíjení schopnosti žít ve společenství ostatních lidí. Upevňování základních hodnot uznávaných v dané společnosti.
Dítě a svět	Upevňování pocitu sounáležitosti s přírodou.
Kompetence	
• Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje, získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích. • Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých, pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí. • Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům. • Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit. • Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů. • Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy. • Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky. • Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.	

6.4.9 KVĚTEN	
TÉMA: Voňavé jaro	
Podtémata: Kouzla květin, Svátek maminek, Děti na celém světě	
Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Rozvoj pohybových schopností a dovedností. Další rozvoj grafomotoriky, jemné i hrubé motoriky.
Dítě a jeho psychika	Rozvoj výslovnosti - přednes, recitace. Rozvoj a kultivace paměti, hudebních a tanečních aktivit.

Dítě a ten druhý	Upevňování emočních vztahů k rodině.
Dítě a společnost	Budování estetického vztahu k životu.
Dítě a svět	Upevňování pocitu sounáležitosti s rodinou, s okolím a se společností.
Kompetence	
• Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije. Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení. • Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost. • Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti. • Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog. • Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní. • Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost. • Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky. • Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.	

6.4.10 ČERVEN	
TÉMA: Ahoj školo!	
Podtémata: Proměny přírody v létě, Lidé a čas, Hurá, prázdniny!	
Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Upevňování dovedností zaměřených na podporu zdraví a bezpečnosti.
Dítě a jeho psychika	Upevňování zájmu o mluvenou i psanou podobu jazyka. Vytváření základů pro práci s informacemi -obrázkové knihy a dětské časopisy. Upevňování relativní emoční samostatnosti.
Dítě a ten druhý	Ochraňování osobního soukromí a bezpečí.
Dítě a společnost	Vytváření základních kulturních a společenských postojů.
Dítě a svět	Rozvíjení pocitu sounáležitosti s přírodou - živou i neživou.
Kompetence	
• Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.	

- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.
- Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost.
- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti. Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní.
- Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.
- Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej, uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.
- Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých. Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí.

7 Evaluace

Hlavním cílem autoevaluačního procesu je průběžně mapovat vhodnost rozvržení tematických celků a jeho obsahu. Průběžné vyhodnocování evaluace přispívá ke zlepšování podmínek vzdělávacího procesu.

V průběhu celého školního roku a zejména v pololetí a na závěr roku provádí třídní učitelka hodnocení a kontrolu výsledků své práce a práce dětí. Sleduje individuální pokroky dítěte a vyhodnocuje tak účinnost vzdělávacího programu.

Děti jsou v průběhu roku vedeny k sebehodnocení, učí se tak zodpovědnosti k sobě a svým povinnostem. Pomocí portfolií společně vyhodnocujeme pokroky, úspěchy nebo oblasti, které je třeba více stimulovat a rozvíjet.

V rámci hodnocení získají děti v I. pololetí slovní hodnocení a na konci školního roku pochvalný list a slovní hodnocení. Tento způsob hodnocení má motivační charakter a dává dětem, rodičům i učiteli zpětnou vazbu. Hodnocení je vždy vedeno formou komentáře k úspěchům, dovednostem, které si dítě již osvojilo nebo oblastem, které je třeba dále posilovat.

8 Přílohy k ŠVP pro přípravnou třídu

8.1 Příloha č. 1: Záznamový arch pro dítě v přípravné třídě

Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte v přípravné třídě základní školy

(podklad pro cílenou podporu vzdělávacích pokroků dítěte z pohledu jeho školní způsobilosti)

Jméno dítěte:Datum narození:.....

Data jednotlivých záznamů:

Jméno učitelky:

Dítě **navštěvovalo** - **nenavštěvovalo** mateřskou školu

Dítě **má** - **nemá** odloženou školní docházku

Stupnice pro hodnocení dítěte v jednotlivých dovednostech (způsobilostech):

- 1 - dosud nezvládá (má vážnější obtíže)
- 2 - zvládá s vynaložením maximálního úsilí
- 3 - přetrvávají problémy (občasné, dílčí)
- 4 - zvládá spolehlivě, bezpečně
- N - není hodnoceno (nelze říci, neprojevuje se)

1. Praktická samostatnost (fyzický rozvoj a pohybová koordinace, sebeobsluha)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• je dostatečně fyzicky vyspělé					
• jeho pohyby jsou koordinované (hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)					
• samostatně se obléká					
• je samostatné při jídle					
• je samostatné při zvládání pravidelných denních úkonů osobní hygieny					
• udržuje kolem sebe pořádek (je schopné samostatně připravit či uklidit pomůcky, srovnat hračky apod.)					
• dovede si samo poradit s běžnými problémy (např. uklidí po sobě papír od sušenky, nalije si nápoj, utře rozlitý čaj, zalije květiny apod.)					
• dokáže se postarat o své věci					

2. Sociální informovanost (orientace v prostředí, v okolním světě i v praktickém životě)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky

• vyzná se ve svém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky aj.)					
• rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se setkává (má základní poznatky o světě přírody i o životě lidí)					
• ve známém prostředí se pohybuje a vystupuje samostatně					
• s pomocí dospělého se dovede zorientovat v novém prostředí					
• dovede vyřídít drobný vzkaz					
• dokáže si vhodně říci o to, co potřebuje					
• odhadne nebezpečnou situaci, neriskuje					

3. Citová samostatnost (emoční stabilita, schopnost kontrolovat a řídit své chování)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• zvládá odloučení od rodičů (po určitou část dne)					
• vystupuje samostatně, má svůj názor, dokáže vyjádřit souhlas i nesouhlas					
• projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách					
• reaguje přiměřeně na drobný neúspěch					
• dovede odložit přání na pozdější dobu					
• dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci					

4. Sociální samostatnost (soužití s vrstevníky, uplatnění se ve skupině vrstevníků, komunikace, spolupráce, spolupodílení se)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• uplatňuje základní společenská pravidla (umí pozdravit, požádat, poděkovat, omluvit se)					
• dovede se vcítit do potřeb druhého dítěte					
• dokáže vyslovit a obhajovat svůj názor					
• dokáže vyjednávat a dohodnout se					
• dovede se zapojit do práce ve skupině, bez projevů prosazování se či naopak nezúčastnění se					
• komunikuje a spolupracuje s ostatními dětmi					
• při skupinových činnostech se snaží přispět svým podílem					
• pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit					

5. Výslovnost, gramatická správnost řeči, slovní zásoba, úroveň komunikace

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• vyslovuje správně všechny hlásky					
• mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.					
• mluví gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)					
• rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v prostředí					
• má bohatou slovní zásobu konkrétních pojmů					
• rozumí pojmům vyjadřujícím časoprostorovou orientaci (např. nad, pod, dole, nahoře, dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký, dříve, později, včera, dnes atd.)					

• užívá správně uvedených časoprostorových pojmů					
• zná bezpečně pojmosloví tvarů (kruh, čtverec, trojúhelník atd.) a správně jich užívá					
• dokáže správně pojmenovat barvy					
• běžně komunikuje s dětmi i dospělými, je schopno dialogu, v komunikaci si je jisté (nevyskytují se pravidelná nedorozumění)					

6. Lateralita ruky, koordinace ruky a oka, držení tužky

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• upřednostňuje užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje					
• je zručné při zacházení s předměty, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí apod.)					
• tužku drží správně, tj. třemi prsty, s uvolněným zápěstím					
• dokáže vést stopu tužky a napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, (popř. písmena)					

7. Diferencované vnímání (sluchová a zraková analýza a syntéza)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• rozlišuje podstatné znaky předmětů (rozlišuje barvy, tvary, figuru a pozadí)					
• rozlišuje zvuky (slyší hlásku ve slově)					
• dovede pracovat se strukturou slov (zvládá hrát slovní fotbal, odebere počáteční či konečnou hlásku ve slově, dovede vyteskat ve slově slabiky)					
• dokáže najít rozdíly na dvou obrazcích či na dvou podobných slovech					
• dovede složit obrázek z několika tvarů a slovo z několika slabik					
• postřehne změny ve svém okolí					

8. Logické a myšlenkové operace (porovnávání, třídění, řazení, číselné představy, řešení problémů)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• dovede porovnávat vlastnosti předmětů (velikost, tvar aj.)					
• dovede třídít předměty dle daného kritéria (roztřídí korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)					
• dovede seřadit předměty podle velikosti vzestupně i sestupně (např. pastelky)					
• vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků v rozsahu do pěti (deseti)					
• přemýšlí, uvažuje (odpovídá na položené otázky, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy)					

9. Záměrná pozornost, úmyslná paměť pro učení

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• dovede soustředit pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.), neodbíhá od nich					
• soustředí se i na ty činnosti, které nejsou pro ně aktuálně zajímavé (které mu byly zadány)					
• dokáže si záměrně zapamatovat, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat					

10. Pracovní chování, soustředěná pracovní (učební) činnost, záměrné učení

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• dokáže přijmout úkol či povinnost					

• dokáže postupovat podle pokynů					
• zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí k jejich dokončení					
• dovede odlišit hru od systematické práce					
• „nechá“ se získat pro záměrné učení					
• neruší v práci ostatní					

Pracovní poznámky učitelky - závěry z jednotlivých etap hodnocení

Datum záznamu	Aktuální vzdělávací potřeby dítěte a závěry pro pedagogickou práci v další etapě

8.2 Příloha č.2: Pokyny, kdy a jak arch používat

Dítě, které absolvuje přípravnou třídu základní školy, by mělo být na takové úrovni svého rozvoje a učení, aby bylo způsobilé zvládat s uspokojením život ve školním prostředí, dorozumět se v českém jazyce, bez vážnějších problémů zvládat školní práci a strukturované učení. V přípravné třídě je zapotřebí zaměřit se zejména na tyto oblasti a podporovat rozvoj dovedností, jejichž osvojení dítěti školní začátky usnadní.

Záznamový arch umožňuje sledovat deset základních dovedností. Jsou formulovány v podobě očekávaných výstupů, k nimž by vzdělávání v přípravné třídě mělo směřovat. Nejsou to výstupy povinné, ale pouze orientační, jichž každé dítě může dosahovat v jiné kvalitě či v jiné úrovni dokonalosti, dle svých osobních dispozic a možností. Tyto výstupy jsou však určující pro pedagogické úsilí učitelky, která by se měla snažit poskytnout každému dítěti takovou podporu a pomoc, aby dosáhlo maxima svých individuálních možností.

Záznamový arch může sloužit ke zjištění toho, na jaké úrovni rozvoje a učení je dítě při vstupu do přípravné třídy (můžeme jeho pomocí provést základní vstupní diagnostiku dítěte a spolehlivěji rozpoznat jeho konkrétní vzdělávací potřeby). V průběhu školního roku pak může sloužit učitelce k postupnému sledování vzdělávacích pokroků dítěte a ověřování toho, zda a v jaké míře si dítě sledované dovednosti osvojuje či nikoli. Dle zjištění pak učitelka v rámci individuálního vzdělávacího plánu upravuje vzdělávací nabídku.

Záznamový arch postačuje pro dva záznamy (I. a II. pololetí). Rubriku na poznámky u jednotlivých dovedností lze využít tehdy, má-li dítě v konkrétní dovednosti vážnější problémy a potřebuje-li výraznější intervenci. Tuto rubriku může učitelka využít také k upřesnění zápisu, popř. k uvedení jiných důležitých skutečností, které se zjištěním souvisejí.

Prostor pro pracovní poznámky (na poslední straně archu) učitelka využije pro závěry z jednotlivých etap, kdy hodnotí vzdělávací pokroky dítěte. Zapisuje zde konkrétní podněty pro pedagogickou práci do další etapy a zároveň zhodnotí i konkrétní pedagogická opatření, která byla uskutečněna (zda a nakolik byla či nebyla opatření či intervence účinná). Má tak možnost získávat průběžně zpětnou vazbu a podle toho pak plánovat, usměrňovat či korigovat svoje další vzdělávací kroky.

Při práci s archem zapisujeme v příslušném sloupci k jednotlivým dovednostem, na jaké úrovni ji dítě zvládá.

Hodnotíme podle stupnice 1 - 4. Pokud nemáme dostatek podnětů k tomu, abychom úroveň určité dovednosti zhodnotili, zapíšeme N (např. u dítěte, které se dostatečně neprojevuje, dosud mluví špatně česky apod.). V další etapě se pak pokusíme skutečnost zjistit a údaj doplnit.